

URÐUN Á ÓVIRKUM ÚRGANGI Í REYKJANESBÆ

Svör við umsögnum við
matsskyldufyrirspurn

Janúar 2024

1 Inngangur

Reykjanesbær áformar að útbúa móttökustöð, geymslusvæði og urðunarstað fyrir óvirkan úrgang á Njarðvíkurheiði, sunnan Reykjanesbrautar, austan Patterson-svæðisins. Markmið framkvæmdarinnar er að skapa aðstöðu fyrir efnislosun vegna uppbyggingar vega, húsnæðis og annarra framkvæmda í Reykjanesbæ og nágrenni.

Kynningartími matsskyldufyrirspurnar var frá 14. desember 2023 til 14. janúar 2024 í Skipulagsgátt. Alls bárust 7 umsagnir. Hér er gerð grein fyrir umsögnum og athugasemdum sem bárust og viðbrögðum framkvæmdaaðila við þeim. Umsagnir og önnur gögn málsins eru aðgengileg í Skipulagsgátt.

Reykjanesbær þakkar öllum fyrir innsendar umsagnir og athugasemdir.

2 Listi yfir umsagnir og athugasemdir

Umsagnir	Dags. umsögn birt
Vegagerðin	9.1.2024
Náttúrufræðistofnun Íslands	10.1.2024
Umhverfisstofnun	12.1.2024
Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja	14.1.2024
Veðurstofa Íslands	17.1.2024
Minjastofnun	17.1.2024
Reykjanesbær	24.1.2024

3 Umsagnir og viðbrögð framkvæmdaaðila

Umsagnaraðili	Athugasemd	Viðbrögð
Náttúrufræðistofnun Íslands	Náttúrufræðistofnun hefur farið yfir matsskyldufyrirspurn framkvæmdar sem er vel unnin og í henni er gerð grein fyrir þeim þáttum sem mögulega verða fyrir umhverfisáhrifum. Náttúrufræðistofnun vill <u>benda á</u> eftirfarandi: Urðun er ekki góður kostur til framtíðar og því þarf að endurnýta úrgangsefni eins og kostur er og með því draga úr urðun. Fram kemur í tilkynningu að stuðlað verði að endurnýtingu efna innan urðunarsvæðisins.	Á rekstrartíma verður tekið á móti óvirkum úrgangi, hann verður geymdur til skemmri tíma, meðhöndlaður eða urðaður. Þannig er gert ráð fyrir að á svæðinu verði komið fyrir jarðefni og öðrum óvirkum úrgangi til tímabundinnar geymslu, efnin verði flokkuð, unnin og miðlað áfram til nýrrar notkunar eftir því sem kostur er. Varanleg geymsla, þ.e. urðun, verður síðasti kostur.
Náttúrufræðistofnun Íslands	Framkvæmdasvæðið er í nálægð gliðnunarbeltis þar sem jarðskjálftar eru algengir. Mikilvægt er að þekkja vel sprungur og misgengi innan fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis og forðast staðsetningu mannvirkja í nálægð þeirra.	Svæðið er utan við sprungusveim Reykjanes. Engar þekktar sprungur eru á svæðinu en vitað er um eitt misgengi. Þess verður gætt að mannvirki verði ekki staðsett ofan á misgenginu.
Náttúrufræðistofnun Íslands	Náttúrufræðistofnun gerir ekki frekari athugasemdir og telur framkvæmdina <u>ekki matsskylda</u> .	
Umhverfisstofnun	<u>Landslag og ásýnd</u> : Umhverfisstofnun beinir því til framkvæmdaaðila að huga vel að staðsetningu mannvirkja og urðunar úrgangs, ásamt því að draga úr stórri haugsetningu eins og kostur er til þess að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar á ásýnd svæðisins.	Staðsetning svæðisins var valin m.a. með tilliti til þess að staðurinn er í lægð og er miðað við að ekki verði farið yfir landhæð í nágrenninu. Leitast verður við að láta mannvirki og búnað falla undir sjónlínu lægðarinnar.
Umhverfisstofnun	<u>Lög um stjórn vatnamála</u> : Í umfjöllun um vatnamál í skýrslunni er talið ólíklegt að framkvæmdin komi til með að hafa áhrifa á undirliggjandi grunnvatnshlot. Urðunarstaðurinn sé staðsettur á grágrýtisklöpp sem sé ekki jafn gljúp og nútímahraun á svæðinu og að grunnvatnstraumurinn liggja í átt frá fjarsvæðum vatnsverndar á Reykjanesi. Á bls. 10 kemur fram að efnafræðilegt ástand og magnstaða sé góð sem er ekki rétt en Vatnavefsjain getur verið villandi hvað það varðar. Þar	Rétt er að í Vatnavefsjaini kemur fram að magnstaða og efnafræðilegt ástand sé óþekkt en þar kemur einnig fram að á vatnshlotið sé ekki skráð neitt þekkt álag. Vatnshlotið er því talið ná umhverfismarkmiðinu um gott ástand (góða magnstöðu og góðu efnafræðilegu ástandi). Í fyrstu Vatnaáætlun Íslands 2022-2027 kemur fram að eingöngu grunnvatnshlotið Rosmhvalanes 2 (104-115-2-G) sé metið í hættu út frá álagsgreiningu,

	<p>kemur einnig fram að magnstaða er óþekkt en efnafræðin er það líka vegna þess að ekki eru til gögn til að segja til um ástandið.</p> <p>Grunnvatnshlotið sem er á svæðinu er Rosmhvalanes 1 nr. 104-115-1-G, við afgreiðslu starfsleyfisumsóknar mun umsóknaraðili þurfa að skila inn áhrifamati vegna grunnvatnshlotsins, þ.e. mati á því hver möguleg áhrif starfseminnar verða á grunnvatnshlotið.</p> <p>Markmið laga um stjórn vatnamála nr. 36/2011 eru samkvæmt m.a. 1. gr. þeirra að vernda vatn og vistkerfi þess, hindra frekari rýrnun vatnsgæða og bæta ástand vatnavistkerfa til þess að vatn njóti heildstæðrar verndar. Jafnframt er lögunum ætlað að stuðla að sjálfbærri nýtingu vatns og langátímavernd vatnsauðlindarinnar.</p> <p>Til þess að hægt sé að leggja mat á hvort að starfsemi og framkvæmdir hafi áhrif á vatnshlot þarf að fara fram mat á áhrifum á gæðapætti sem skilgreindir hafa verið. Áhrifamatið þarf að uppfylla kröfur laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og 535/2011 um flokkun vatnshlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun og breytingar á starfseminni eiga að samræmast markmiðum og kröfum laganna. Í því felst að fjalla um og meta áhrif framkvæmdarinnar á gæðapætti grunnvatns og hvort framkvæmdin geti leitt til þess að þau nái ekki umhverfismarkmiðum.</p> <p>Umhverfismarkmið grunnvatnshlota er að vera í góðu efnafræðilegu ástandi og hafa góða magnstöðu sbr. 12. gr. laganna. Í samræmi við umhverfismarkmiðin þarf áhrifamatið að svara því hvort að stækkunin muni hafa áhrif á umhverfismarkmið vatnshlota og hvort hún geti valdið því að umhverfismarkmið þeirra náist ekki.</p> <p>Áhrifamat skal fjalla um:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skýran tilgang með áhrifamatinu þ.e. að það er unnið til að meta áhrif framkvæmdarinnar á umhverfismarkmið vatnshlotsins og hvort hætta sé á að ástand vatnshlotsins rýrni miðað við núverandi stöðu. • Fjalla um stöðu vatnshlotsins í dag (óflokkað vegna skorts á gögnum). • Gæðapætti í grunnvatni - hvort að starfsemin geti haft áhrif á þá og valdið því að vatnshlotið nái ekki umhverfismarkmiðum. 	<p>ekki Rosmhvalanes 1 (104-115-1-G). Bent er á að eftir að Stöðuskýrsla fyrir vatnasvæði Íslands kom úr árið 2013 var grunnvatnshlotinu Rosmhvalanes (104-115-G) skipt upp í tvö vatnshlot (árið 2020), annars vegar Rosmhvalanes 2, þar sem er þekkt álag (mengun) á Miðnesheiði, og hins vegar Rosmhvalanes 1 þar sem ekki er þekkt neitt álag. Þetta var gert vegna vinnulags sem sett er niður skv. reglugerð 535/2011 en þar kemur fram að skipta megi vatnshlotum upp, ef rík ástæða er til, svo sem vegna álags.</p> <p>Reykjanesbær mun vinna umsókn um starfsleyfi í samræmi við leiðbeiningar Umhverfisstofnunar.</p>
--	--	--

Umhverfisstofnun	<u>Hringrásarhagkerfið</u> : Umhverfisstofnun vill vekja athygli á hringrásarhugsun sem æskilegt væri að hafa til hliðsjónar við urðun á óvirkum úrgangi. Að einungis sá úrgangur sé urðaður á staðnum sem ekki er hægt að endurnýta til annarra framkvæmda eða verkefna. Urðun skuli vera síðasti kosturinn þegar útséð er að aðrir endurnýtingarkostir komi ekki til greina.	Hringrásarhugsunin verður höfð að leiðarljósi. Gert ráð fyrir að á svæðinu verði komið fyrir jarðefni og öðrum óvirkum úrgangi til tímabundinnar geymslu, efnin verða flokkuð, unnin og miðlað áfram til nýrrar notkunar eftir því sem kostur er. Varanleg geymsla, þ.e. urðun, verður síðasti kostur.
Umhverfisstofnun	<u>Niðurstaða</u> : Umhverfisstofnun telur að umfjöllun í greiningerð um möguleg umhverfisáhrif sem starfsemin getur valdið hafið verið fullnægjandi og að framkvæmdin komi ekki til með að valda umtalsverðum umhverfisáhrifum og sé því ekki háð mati á umhverfisáhrifum.	
Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja	Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja telur nægilega gert grein fyrir þeim þáttum sem embættið tekur sérstaklega til skoðunar og gerir ekki athugasemdir við greinagerð Reykjanesbæjar um matsskyldufyrirspurn. Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja telur framkvæmdina og áætlaða starfsemi ekki matskylda.	Þarfnast ekki viðbragða.
Minjastofnun Íslands	Minjastofnun telur fyrirbyggjandi gögn fullnægjandi og hefur að öðru leyti ekki athugasemdir við fyrirhugaðar framkvæmdir.	Þarfnast ekki viðbragða.
Vegagerðin	Vegagerðin telur að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni út frá sínu starfssviði og telur að með samráði verði þeir þættir sem snúa að starfssviði Vegagerðarinnar tryggðir.	Þarfnast ekki viðbragða.
Veðurstofa Íslands	Veðurstofan gerir ekki athugasemd við framkvæmd þessa	Þarfnast ekki viðbragða.
Reykjanesbær	Fyrirspurnin gerir nægjanlega grein fyrir framkvæmdinni og umhverfi hennar. Reykjanesbær gerir ekki athugasemdir við þá umhverfispætti sem matið tekur til, valkosti sem lagt er mat á, gagnaöflun, hvernig unnið er úr gögnunum til að meta umhverfisáhrif og hvernig þau eru sett fram. Framkvæmdin er framkvæmdaleyfiskyld og er sveitarfélagið leyfisveitandi.	Þarfnast ekki viðbragða.